

(*)Escola Universitaria de Profesorado de E.X.B.

Grado en Educación Primaria

Subjects

Year 1st

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V51G120V01101	Education: Educational and organisational foundations of learning	1st	6
V51G120V01102	Education: Theory and history of education	1st	6
V51G120V01103	Psychology: Developmental psychology from 6 -12 years	1st	6
V51G120V01104	Sociology: Society, culture and thought	1st	6
V51G120V01105	Sociology: Sociology of education	1st	6
V51G120V01201	Education: Design and development of the primary education curriculum	2nd	6
V51G120V01202	Education: New technologies applied to primary education	2nd	6
V51G120V01203	History: History of the present	2nd	6
V51G120V01204	Psychology: Prevention and treatment of learning difficulties and developmental disorders	2nd	6
V51G120V01205	Psychology: Educational psychology: School learning processes	2nd	6

IDENTIFYING DATA				
Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino				
Subject	Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino			
Code	V51G120V01101			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department				
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Esta materia forma parte do módulo temático "Procesos e Contextos Educativos", de carácter básico. Pretende que os alumnos e as alumnas poidan aproximarse á realidade educativa, de maneira que vaian adquirindo as competencias demandadas polos empregadores no século XXI. Tamén, aquelas que favorecen a implicación responsable e innovadora na educación, tanto en centros escolares como noutras posibles realidades educativas			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade
C21	Coñecer e saber exercer as funcións de tutor e orientador en relación coa educación familiar no período 6-12
C26	Coñecer o currículo escolar destas ciencias
C35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos

C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Tomar conciencia das propostas Europeas e universais, con espírito crítico, para poder colaborar no seu desenvolvemento e impulso, na medida que se considere adecuado no campo educativo. Coñecer a proposta dos Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable (ODS). Exporse a posibilidade dun Pacto Educativo no noso ámbito estatal.	A3	B8 B12	C10 C17 C69	D2 D6 D14 D15
Coñecer as principais disposicións lexislativas educativas a nivel estatal e autonómico. Ter capacidade para identificalas, manexalas e xestionalas, de forma que se adquira unha dinámica suficiente para transferir o coñecemento do seu manexo, ante os cambios das mesmas.	A5	B1	C8 C9 C26 C35	D1 D2 D6 D7 D8 D16 D18
Coñecer os principais documentos institucionais de Centro, a importancia cruce do Proxecto Educativo (PEC) e do Ideario de Centro, como eixo vertebrador de todas as accións que se deben levar a cabo no mesmo.	A5	B6 B8 B9 B10 B12	C8 C9 C18 C26 C64 C66	D1 D2 D3 D7 D8 D15 D18
Coñecer, analizar e asimilar a existencia dos diferentes órganos de goberno e coordinación dos centros educativos de Primaria e Infantil. Recoñecer as responsabilidades e implicacións de cada un no bo facer do centro educativo.	A3 A4	B6 B9 B12	C1 C8 C9 C64 C66	D1 D2 D6 D7 D8 D14 D15 D18 D22
Identificar as principais esixencias relacionadas cos requisitos mínimos, os servizos de atención á diversidade, complementarios e de recursos persoais dos centros educativos.	A5	B4 B6 B12	C9 C10 C21 C69	D2 D6 D8 D9 D15 D19 D22 D23
Situar a avaliación como un elemento de alta importancia, necesaria para desenvolver un proceso educativo adecuado e alcanzar a calidade e excelencia educativa. Coñecer os distintos significados, tipos, criterios, e modelos de xestión de calidade.	A1	B1 B6 B9 B10	C1 C8 C17 C64 C69	D1 D2 D7 D15

Abordar posibles situacións reais da vida dos centros educativos con obxectividade, cientificidade, iniciativa e espírito de colaboración entre os diferentes membros do centro. Ir adquirindo as competencias individuais necesarias para enfrontarse a unhas oposicións ou unha entrevista persoal na vida laboral, e no Traballo Fin de Grao da carreira.	A2	B6	C8 C9 C10 C64	D1 D2 D3 D7 D8 D16 D18 D22
Coñecer experiencias internacionais e exemplos de experiencias innovadoras en Educación Infantil para aplicalas na aula.	A3 A4	B1 B12	C64 C66	D1 D2 D3 D7 D8 D14 D15 D16 D18

Contidos

Topic

INTRODUCCIÓN	Nocións introductorias: explicación da Guía Docente e outras consideracións.
1- FUNDAMENTACIÓN CONCEPTUAL	Fundamentos Educativos A organización como elemento de mellora A Europa do Coñecemento Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable (ODS) e educación
2- SUBSISTEMA *CONTEXTUAL	Os Poderes Públicos e a educación como servizo de interese público Sistemas Educativos
3- SUBSISTEMA DE PLANIFICACIÓN	Do Ministerio á Aula Centros Educativos
4- SUBSISTEMA ESTRUCTURAL	Organización dos axentes educativos, recursos, espazos, horarios e actividades
5- SUBSISTEMA RELACIONAL	Participación nos centros educativos Potenciar unha cultura de centro que fomente a corresponsabilidade Dimensións da relación Profesor-Alumno
6- SUBSISTEMA DE DIRECCIÓN E LIDERADO	Liderado educativo Liberdade persoal: a vitoria privada como antecedente da pública
7- SUBSISTEMA DE CAMBIO/DESENVOLVO ORGANIZATIVO	A avaliación como elemento de mellora e de aumento de calidade Avaliación de centros Tipos e técnicas de avaliación
8- ORGANIZACIÓN ESCOLAR DIFERENCIADA	Análise e experiencias

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	24	32	56
Aprendizaxe colaborativa	23	32	55
Presentación	4	2	6
Exame de preguntas obxectivas	1	32	33

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumnado traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e afondar na súa propia aprendizaxe.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	
Aprendizaxe colaborativa	

Avaliación					
	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Traballo tutelado	O alumnado entregará na data establecida ao longo do cuatrimestre as prácticas relacionadas co contido da materia que se irá explicando na aula.	30	A5	C26 C64 C66	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D14 D15 D16 D18 D22
Aprendizaxe colaborativa	Traballo realizado colaborativamente.	20	A3 A4 A5	B8 B9 B10	C8 C9 C10 C17 C26 D1 D2 D6 D7 D8 D9 D14 D15 D22
Presentación	Exposición oral do traballo colaborativo apoiándose nun multimedia.	10	A1 A2 A3 A5	B8 B10	C8 C9 C10 C17 C18 C26 C35 C64 C66 D1 D2 D6 D7 D8 D9 D14 D15 D16 D23
Exame de preguntas obxectivas	Proba tipo test que poderá combinarse con preguntas de resposta curta o de desenvolvemento que versarán sobre os contidos da materia. Concretarase o longo do cuatrimestre. O examen realizarase presencialmente e na data publicada oficialmente na páxina web da escola	40	A1 A4	B1 B6 B9 B12	C26 C66 D1 D2 D3 D6 D8 D14 D15

Other comments on the Evaluation

Para aprobar a materia en primeira convocatoria é necesario entregar en prazo e expor debidamente os traballos estipulados e superar as probas obxectivas sobre o contido da materia, cunha nota mínima de 5 sobre 10 en cada un dos casos.

- Considérase alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ao 80% das clases presenciais; devandito alumnado deberá entregar en prazo os traballos prescritos e superar un exame específico sobre o contido da materia.
- Para superar a materia esíxese unha nota mínima de 5 sobre 10 en cada un dos apartados suxeitos a avaliación.
- A cualificación dos traballos, en caso de ser positiva, terase en conta na convocatoria de xullo, non nas posteriores.
- As datas dos exames ordinarios e extraordinarios están dispoñibles na páxina web do centro.
- Unha vez que o profesorado entre na aula, pechado a porta e comezado a explicación da materia, non se poderá entrar na clase.
- Está prohibido utilizar o teléfono móbil na aula, salvo que por razóns pedagóxicas establézao o docente aínda que neste caso priorizárase o uso de computadores ou tablets. O alumnado que use o teléfono móbil será expulsado inmediatamente da clase.

- O alumnado que por motivos laborais non vaia a asistir ás clases terá que porse en contacto co/a docente no primeiros quince días de clase.
- Respectaranse rigorosamente as datas de entrega dos traballos. Non se recollerá ningún traballo fóra da data establecida.
- Terase en conta as faltas de ortografía para a avaliación tanto dos traballos realizados como do exame. Cada falta de ortografía descontará 0,2 da nota final.
- Non se responderá a correos electrónicos durante o período vacacional.
- O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso escolar 2020/21.
- Para que conte a asistencia nas clases virtuais a cámara ten que estar encendida.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Alonso, J., **Motivación y aprendizaje en el aula**, Aula XXI, 2000

Blanco-Navarro, M., **La organización escolar**, CEU Ediciones, 2013

Blanco-Navarro, M., **The dimension of the Teacher-Student relationship: frequent language and its conditioning factors**, 10 1(19), Multidisciplinary Journal of School Education, 2021

Campo, A., **Herramientas para los directivos escolares. II**, Wolters Kluwer, 2012

Constitución Española, 1978

Decreto 374/1996, do 17 de outubro, **Regulamento Organico das escolas de educación infantil e dos Colexios de educación Primaria da comunidade autonoma de galicia**,

Decreto 105/2014, do 4 de setembro, **Currículo de Educación Primaria da comunidade autonoma de Galicia**,

Decreto 330/2009, do 4 de xuño, **Currículo da Educación Infantil na comunidade autonoma de Galicia**,

Del Pozo, M., **Liderazgo. En Aprender hoy y liderar mañana**, Tekman Books, 2016

Hernández-Castilla, R., Slater, C. y Martínez, J., **Los Objetivos de Desarrollo Sostenibles, un reto para la escuela y el liderazgo escolar**, 24(3), Profesorado. Revista de Curriculum y Formación de, 2020

INEE, **Boletín de Educación del Instituto Nacional de Evaluación**, MEC,

Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, **Ley Orgánica de Educación (Texto consolidado)**, BOE, 2021

Melgarejo, X., **Gracias, Finlandia: qué podemos aprender del sistema educativo de más éxito**, Plataforma, 2015

Montero, A., **Selección y evaluación de directores de centros educativos**, Wolters Kluwer, 2012

Muñoz, A.I., **Hacia una educación inclusiva universitaria por medio del Aprendizaje-Servicio de alumnos de ingenierías.**, Experiencias pedagógicas e innovación educativa: a, 2018

Saint, D. y Funes, S., **Gestión eficaz de la convivencia en los centros educativos**, Wolters Kluwer, 2012

Torrego, J.C., **El plan de convivencia: fundamentos y recursos para su elaboración y desarrollo**, Alianza, 2010

Vaello, O., **Cómo dar clase a los que no quieren**, Graó, 2011

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Prácticas externas: Practicum/V51G120V01981

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Socioloxía: Socioloxía da educación/V51G120V01105

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Other comments

Recoméndase encarecidamente a lectura detida e traballada da presente Guía Docente, consultando nas primeiras horas da mesma calquera dúbida que poida xurdir.

Tamén se recomenda -desde o momento en que o alumno ou a alumna tome conciencia de que desexa cursar dita materia- a consulta frecuente e variada dos Portais Educativos oficiais dispoñibles na web, especialmente o do Ministerio de Educación e o da Consellería Educativa de Galicia, así como a sección de Educación e Formación da Comisión Europea.

A familiarización coa Plataforma institucional a través da Intranet e Microsoft 365, da que poderán dispor unha vez matriculados na Escola Universitaria Maxisterio CEU de Vigo, será un requisito imprescindible para o desenvolvemento da materia; inclúe a aceptación das esixencias da mesma en canto a datos, uso de micrófonos, cámaras, etc. que se consideren necesarios para o desenvolvemento da mesma.

IDENTIFYING DATA				
Educación: Teoría e historia da educación				
Subject	Educación: Teoría e historia da educación			
Code	V51G120V01102			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Varela Iglesias, Miriam			
Lecturers	Varela Iglesias, Miriam			
E-mail	myriam.varelaiglesias@ceu.es			
Web				
General description				

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12
C10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
C12	Abordar e resolver problemas de disciplina
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad
C24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia

C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D18	Creatividade
D22	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Analizar, comprender e avaliar a educación como feito e como acción-intervención desde os marcos teóricos que nos proporcionan tanto a teoría da educación como o saber facer historia da educación.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6 B9 B12	C1 C7 C10 C12 C13 C17 C20 C24 C64 C68	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D9 D12 D14 D16 D22
2. Analizar a evolución histórica das institucións educativas formais e non formais tendo en conta os condicionamentos sociais, políticos e normativos así como comprender o fenómeno educativo desde a Teoría da Educación.	A1 A2 A3 A4 A5	B5 B6 B9 B11	C1 C10 C14 C17 C20 C24	D1 D2 D3 D6 D7 D9 D14 D15 D16 D22
3. Desenvolver un coñecemento reflexivo e crítico da avaliación que permita comprender a complexidade do proceso educativo.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B5 B11	C1 C7 C10 C13 C14 C15 C17 C68	D1 D8 D9 D14 D15 D16 D18 D22
4. Valorar a acción educativa do mestre de educación primaria como un proceso de intervención profesional, o que supón explicar, xustificar e xerar pedagogicamente a súa intervención tanto desde os fundamentos teóricos da educación como desde os procesos históricos que a sustentan.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B5 B6 B7 B8 B9	C1 C10 C15 C22 C24 C62 C68	D1 D2 D3 D7 D8 D13 D14 D15 D22

Contidos

Topic	
CONCEPTO, FINALIDADES E SISTEMAS EN EDUCACIÓN.	1. A educación e o fenómeno educativo. 2. Perspectivas pedagóxicas da acción educativa. 3. Ámbitos da educación.

O COÑECEMENTO CIENTÍFICO DA EDUCACIÓN	1. Introducción á investigación educativa. 2. A corrente dos Annales.
AXENTES E INSTITUCIÓNS EDUCATIVAS	1. Evolución histórica e novas perspectivas do Sistema escolar. A escola de onte.
TEORIAS EDUCATIVAS CONTEMPORÁNEAS E HISTORIA DA EDUCACION PRIMARIA	Escola Tradicional □ Escola Nova. Escola Tradicional. Contexto social e cultural do Movemento da Escola Nova. A Escola Nova como núcleo configurador da Pedagogía Contemporánea: Primeiras experiencias do Movemento. Os principais teóricos da Escola Nova: Dewey, Kerschensteiner, Decroly, Claparède, Montessori, Padre Manjón, Froebel, Ferrière. Novas realización.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	40	10	50
Resolución de problemas de forma autónoma	40	10	50
Lección maxistral	42	8	50

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Realizaranse dous traballos de investigación sobre algún tema de interese relacionado coa materia que terase que expoñer na clase.
Resolución de problemas de forma autónoma	Os alumnos/as terán que impartir unha clase práctica inspirándose nun autor da Escola Nova. Este traballo farase en grupo.
Lección maxistral	As leccións que conforman o temario desta materia serán elaborados e presentados de maneira expositiva ao grupo de clase pola profesora, achegando a documentación necesaria para o coñecemento dos contidos da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O alumno poderá resolver as súas dúbidas nas horas de tutoría co profesor individualmente.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumno poderá resolver as súas dúbidas nas horas de tutoría co profesor individualmente.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballo tutelado	Realizásen 3 traballos que serán tutelados e dirixidos polo profesor. Serán avaliados tendo en conta a calidade das achegas, e o seu formato axustado aos *estándares *científicos. Así mesmo as exposicións serán avaliadas tendo en conta a capacidade expositiva diante da clase, o contido, o dominio dos mesmos, e a *preparación dos materiais pertinentes.	30	A1 B3 C1 D1 A2 B5 C7 D2 A3 B6 C10 D3 A4 B7 C12 D5 A5 B8 C13 D6 B9 C14 D7 B11 C15 D8 B12 C17 D9 C20 D12 C22 D13 C24 D14 C62 D15 C64 D16 C68 D18 D22

Resolución de problemas de forma autónoma	O profesor propondrá problemas sobre contidos *específicos que acheguen actualidade, *reflexión crítica ás *temáticas traballadas en clase. *Así mediante o traballo persoal e reflexivo profundarase nos campos do labor educativo que máis valor teñen no seu quefacer profesional futuro, *valorándose a súa asistencia e *participación ás clases.	30	A1 A2 A3 A4 A5 B9 B11 B12	B3 B5 B6 B7 B8 C14 C15 C17	C1 C7 C10 C12 C13 D7 D8 D9	D1 D2 D3 D5 D6
					C20 C22 C24 C62 C64 C68	D12 D13 D14 D15 D16 D18 D22
Lección maxistral	Realizaranse dúas probas escritas, unha durante o curso e outra ao final do cuadrimestre.	40	A1 A2 A3 A4 A5 B9 B11 B12	B3 B5 B6 B7 B8 C14 C15 C17	C1 C7 C10 C12 C13 D7 D8 D9	D1 D2 D3 D5 D6
					C20 C22 C24 C62 C64 C68	D12 D13 D14 D15 D16 D18 D22

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final. A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023. Todo traballo copiado, plagiado ou realizado pola I A será cualificado cun 0.

A Avaliación é Continua, e para superar a materia será necesario ter realizados os traballos que se fagan durante o curso, e o exame final. Deberase aprobar cada un dos traballos e o exame final.

A Avaliación Global será para os alumnos e alumnas que non poidan asistir a clase por circunstancias especiais. Deberano comunicar á profesora ao principio do cuadrimestre para concretar a súa situación. Deberán superar o exame e facer un traballo que se concretará co profesor. A data de exame será a publicada oficialmente na web da facultade. O horario de tutoría comunicárase a principio de curso.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

NEGRÍN FAJARDO, O. (Coord.), **Historia de la Educación Española**, Uned, 2006

Complementary Bibliography

CARREÑO, M., **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, SINTESIS, 2000

AYUSTE, A. y OTROS, **Planteamientos de pedagogía crítica**, Graó, 1994.

CAPITÁN DÍAZ, A., **Historia de la educación en España: De los orígenes al Reglamento General de Instrucción**

Pública. T. II: Pedagogía contemporánea, Dykinson, 1.991 y 1.994

ESCOLANO BENITO, A., **La educación en la España contemporánea. Políticas educativas, escolarización y culturas pedagógicas**, Biblioteca Nueva, 2002

ESCOLANO BENITO, A., **Historia de la Educación II.**, Anaya, 1985

FEBVRE, L., **Combates por la historia**, Ariel, 1970

GABRIEL, N. DE, **Leer, escribir y contar. Escolarización popular y sociedad en Galicia (1875-1900)**, Ed.do Castro, 1990.

GABRIEL, N. DE., **Alfabetización y escolarización en España (1887-1950)**, Revista de Educación 14, 1997

GABRIEL FERNÁNDEZ, N., **Escolarización y sociedad en Galicia (1875- 1900)**, Universidad de Santiago, 1987

PORTO UCHA, A.S, **La Institución Libre de Enseñanza en Galicia.**, O Castro, 1985

TUNÓN DE LARA, M., **¿Por qué la historia?.**, Salvat, 1981

TIANA, A., OSSENBACH, G., y SANZ, F., (Cord.), **Historia de la Educación (Edad Contemporánea)**, UNED, 2002

COSTA RICO, A., **Historia da Educación e da Cultura en Galicia. (Séculos IV-XX)**, Edicións Xerais, 2004

PUELLES BENÍTEZ, M., **Historia de la educación en España. Siglo XIX.**, UNED, 1989.

BERGOGLIO J.M., **Educación: exigencia y pasión. Desafíos para educadores cristianos. Madrid, CCS**, Madrid, CCS, 2013

BOGHSSIAN, P., **El miedo al conocimiento. Contra el relativismo y el constructivismo.**, ALIANZA, 2012

DE VIGUERIE, J., **Los pedagogos. Ensayo histórico sobre la utopía pedagógica.**, Encuentro., 2011

DEL VALLE, A., **La pedagogía de inspiración católica.**, THE, 2000

GIUSSANI, L., **Educación es un riesgo.**, Encuentro., 2006

GRANADOS J., **La alianza educativa. Introducción al arte de vivir.**, MONTE CARMELO, 2009

GUARDINI, R., **Cartas sobre la formación de sí mismo.**, PALABRA, 2000

GUARDINI, R., **Las etapas de la vida.**, PALABRA, 2006

LECUYER, C., **Educación en la realidad.** , PLATAFORMA, 2015

MORALES, T., **Coloquio familiar**, B.A.C., 2013

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos**

Subject	Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos			
Code	V51G120V01103			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Muñoz Prieto, María del Mar			
Lecturers	Muñoz Prieto, María del Mar			
E-mail	mmunoz@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Coa Psicología do Desenvolvemento preténdese que o alumno poida coñecer o proceso do cambio e maduración que se produce no ser humano desde o seis ata os doce anos, aínda que esta disciplina abarca todos os cambios que se producen na persoa ao longo de todo o ciclo vital. A través da Psicología do Desenvolvemento, poderemos coñecer os cambios dos procesos psicolóxicos e comportamentais			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C27	Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes
C41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
C44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D14	Razoamento crítico
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados previstos na materia

Saber promover a adquisición de hábitos ao redor da observación escolar	A1 A2 A3 A4	B2 B3	C8 C17 C27 C29 C30 C41 C43 C44	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D10 D16 D17 D19 D21
Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar		B1		D14
El alumno debe desarrollar un adecuado juicio crítico.				D9
También debe fomentar de manera saludable el trabajo en equipo.				D14

Contidos

Topic	
1. PARADIGMAS E TEORÍAS DO DESENVOLVEMENTO HUMANO	1.1. Principais aproximacións á Psicoloxía do desenvolvemento. 1.2. As grandes controversias conceptuais. 1.3. Modelos e teorías explicativas do desenvolvemento humano.
2. CONTEXTOS E FACTORES DO DESENVOLVEMENTO NA IDADE ESCOLAR	2.1. Conceptos básicos. 2.2. Factores que condicionan o desenvolvemento.
3. DESENVOLVEMENTO FÍSICO E PSICOMOTRIZ DOS 6 A 12 ANOS	3.1. O desenvolvemento da psicomotricidade. 3.2. Evolución das conductas psicomotoras. 3.3. O esquema corporal.
4. DESENVOLVEMENTO COGNITIVO E INTELECTUAL	4.1. Pensamento operacional concreto. 4.2. A metacognición.
5. DESENVOLVEMENTO COMUNICATIVO E DA LINGUAXE	5.1. Procesos de aprendizaxe da linguaxe na Educación Primaria. 5.2. A linguaxe oral, a lectura e a escritura. 5.3. Estimulación da linguaxe na aula de primaria.
6. DESENVOLVEMENTO DA PERSONALIDADE, AFECTIVO E EMOCIONAL	6.1. Os lazos afectivos entre los 6 e 12 anos. 6.2. Desenvolvemento emocional. Intelixencia emocional. 6.3. O desenvolvemento da personalidade na etapa escolar; o concepto de sí mesmo, a autoestima e o desenvolvemento do autocontrol.
7. DESENVOLVEMENTO NA ADOLESCENCIA	7.1. A chegada do pensamento formal. 7.2. pensamento psicoemocional do adolescente. 7.3. O grupo de iguais. Intervención para resolver problemas de conducta.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	18	40	58
Debate	7	10	17
Traballo tutelado	7	15	22
Presentación	11	22	33
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Traballo	6	6	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	1	7

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición de contidos teóricos que axuden a fomentar o xuízo crítico e a reflexión.
Debate	Actividades nas que o alumnado poida defender posturas contrarias sobre un tema determinado.
Traballo tutelado	O alumno terá que enviar á plafaforma a actividade solicitada pola profesora. A actividade non pode ter faltas de ortografía nin estar con plaxio. Ten un carácter avaliativo.
Presentación	O alumno ten que presentar unha exposición oral na aula. É obrigatorio. É un traballo grupal

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	A atención personalizada realizarase a través da orientación dos alumnos/as. Previamente as titorías deben ser acordadas co profesor/a

Debate	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos/as para preparar a exposición dos debates. Previamente deberase realizar unha procura das fontes de información existentes sobre o tema a debater na aula.
Traballo tutelado	O alumno ten que resolver actividades que programe a mestre.
Presentación	O alumno ten que facer unha presentación oral en grupo.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e as prácticas da materia.
Traballo	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos/as achega do tema que debe traballar en grupo. As titorías serán obrigatorias, e consistirán en guiar aos alumnos/as para que poidan realizar de maneira óptima o seu traballo teórico, que deberá ir acompañado sempre dunha presentación na aula. Para iso, concretarase día e hora.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno remitirá á mestre actividades relacionadas coa materia.

Avaliación			
	Description	Qualification	Training and Learning Results
Exame de preguntas obxectivas	Para superar a materia, o alumno/a deberá responder a unha proba tipo test, que ten que estar aprobada con un 5 sobre 10.	40	D1 D2 D8 D9
Traballo	O alumno ten que presentar de maneira oral unha presentación na aula dun tema elixido. É obrigatorio. É grupal.	30	D1 D2 D9 D16 D17
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno ten que enviar un documento cando o solicite o tutor, é obrigatorio. É individual.	30	A1 A2 A3 A4

Other comments on the Evaluation

Para o alumnado que siga a avaliación continua, os traballos serán obrigatorios. Requírese asistencia regular e participación activa en polo menos o 80% das sesións, tanto en horas teóricas como prácticas.

En liñas xerais buscarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se teñan en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

Seguir a modalidade de avaliación continua non garante a superación da materia. É necesario superar unha proba obxectiva, así como realizar actividades programadas na aula. Mentres non se aprobe o exame, non se valorarán as cualificacións dos traballos tutelados, así como o traballo realizado na aula.

En relación coas actividades a impartir, comunicaráselle ao alumno en que días debe facelo, tanto en tarefas individuais como en grupo, en función do número de alumnos matriculados na materia.

Aqueles alumnos que non superen a materia en primeira convocatoria conservarán a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar de novo o exame e os traballos/actividades non superados.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aqueles alumnos que non asistan a clase ou se ausenten a máis do 20% do total das clases impartidas (6 días, 12 horas) deberán acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21. do Regulamento de Avaliación, Cualificación e Calidade da Ensinanza e do Proceso Docente do Alumnado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todos os traballos copiados e plaxiados puntuaranse cun 0.

Titorías e exames: Consultar páxina web.

O profesor está a disposición do alumnado para recibir titorías colectivas e individuais, co fin de reforzar contidos ou actividades complementarias relacionadas coa materia.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Berger, K., **Psicología del desarrollo. Infancia y adolescencia**, Panamericana, 2007

Bisquerra, R., **Inteligencia emocional en educación**, Síntesis, 1990

Córdoba, A. I.; Descals A., y Gil M^a. D, **Psicología del desarrollo en la edad escolar**, Pirámide, 2006

Delval, J., **El desarrollo humano**, SIGLO XXI, 2002

Gesell, A., **El niño de 0 a 5 años**, Paidós, 1985

Myers, D., **Psicología**, Panamericana, 2006

Toro, J., y Ezpetela, L., **Psicopatología del desarrollo**, Pirámide, 2014

Trianes, M. V., y Gallardo, J. A. (Coord.), **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares**, Pirámide, 2004

Complementary Bibliography

Aguado, L., **Emoción, afecto y motivación**, Alianza, 2019

Antón Santiago, R., **Adolescentes 2.0**, CCS, 2019

Frontiñán, J., **Neurociencia, cerebro, conducta y aprendizaje**, Libsa, 2020

Fuentes, M^a. J., y González, A., **Psicología del desarrollo. Teoría y prácticas**, Aljibe, 2006

Fuentes, M. J., De la Morena H. L., y Bargas, C., **Psicología del desarrollo**, Aljibe, 1995

García, J. A., y Lacasa, P., **Psicología evolutiva**, Aljibe, 1994

González, A., Fuentes, M. J., De la Morena H. L., y Bargas, C., **Psicología del desarrollo**, Aljibe, 1995

Maíllo, J. M^a., **Psicología del desarrollo: en una perspectiva educativa**, CEPE, 2006

Mariscal, S. y Giménez-Dasi, M., **El desarrollo psicológico a lo largo de la vida**, Panamericana, 2009

Papalia, D., **Psicología del desarrollo**, Graw Hill., 2009

Romero Carrasco, V., **A mi rollo con mi móvil y mis redes**, Larousse, 2023

Stassen, K., **Psicología del desarrollo**, Panamericana, 2007

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/V51G120V01104

IDENTIFYING DATA				
Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento				
Subject	Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento			
Code	V51G120V01104			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language				
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Ayuso Manso, María Jesús			
Lecturers	Ayuso Manso, María Jesús			
E-mail	mjayuso@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisteriovigo.com			
General description				

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D7	Resolución de problemas
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

Resultados previstos na materia			
Expected results from this subject	Training and Learning Results		
- Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos.			D1 D7 D13
- Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.	B5	C37	D1 D7 D13
- Capacidade para interpretar críticamente os textos		C13	D1 D7 D13

Contidos	
Topic	
1- A filosofía como pensamento que se ocupa de problemas específicos.	1. Introducción: filosofía, historia e problemas específicos.
2- As diversas respostas que se deron ao longo da historia dos problemas expostos.	1. A modernidade como unha forma concreta de civilización. 2. A filosofía nun mundo global.
3- os esquemas de pensamento que configuraron o que somos.	3. Filosofías do século XX. 4. A posmodernidad.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	3	15	18
Cartafol/dossier	13	32	45
Foros de discusión	2	1	3
Lección maxistral	16	36	52
Cartafol/dossier	2	24	26
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	4	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	Exixe a lectura dun libro a elixir entre varios dos que propón a profesora e a participación activa en dúas sesións de seminario.
Cartafol/dossier	Ao longo do curso, o profesor ofrece a posibilidade de realizar traballos individuais en relación cos temas impartidos. Tamén se avalía a participación positiva na aula
Foros de discusión	Neste apartado cualificarase a participación oral nas diferentes actividades da materia.
Lección maxistral	A sesión maxistral será desenvolvida polo profesor. Servirase de películas, power point, cuestionarios iniciais ou finais.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Sesión maxistral Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Todas as sesións maxistrais teñen que estar vinculadas ás prácticas. Estas prácticas poden ser: debates, diálogos, etc
Seminario	O traballo do seminario esixe unha lectura e comprensión dun libro para despois presentar e discutir o que leron. O profesor orienta nesta lectura, resolve dúbidas e profundiza no contido.
Tests	Description
Cartafol/dossier	Traballos individuais

Avaliación				
	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Seminario	Esixe a lectura dun libro e a participación activa en dúas sesións de seminario.	20	C13	D13
Foros de discusión	Se avalía participación oral na aula.	20	C13 C37	D7
Cartafol/dossier	Ao longo do curso, o profesor ofrece a posibilidade de realizar traballos individuais en relación cos temas impartidos.	20	C13	D1
Exame de preguntas de desenvolvemento	O examen final é unha proba de desrolo de 5 preguntas abertas sobre os contidos e competencias da materia.	40	C13	D1 D7

Other comments on the Evaluation

O alumnado que non asistan a clase o que teña mais do 20 % das faltas de asistencia, deben poñerse en contacto o mais axiña posible coa profesora. Para ser avaliados deberán facer o examen final global dos contidos desenvolvidos na clase (50% da calificación total) e ler un libro (50 % da calificación). A avaliación do libro ten unha parte escrita e outra oral. As fechas do examen final se poden consultar na web da escola.

Para ser avaliados e obrigatorio presentarse o seminario do libro e ter no examen final o menos 2 puntos

Os libros que deben ler se propondrán ao principio do curso

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Burgos, J. M., **Antropología, una guía para la existencia.**, Palabra, 2003
Fayos Febrer, R., **La tarea de ser hombre**, CEU Ediciones, 2018
García Morente, **Lecciones preliminares de Filosofía**, Encuentro, 2007
Gevaert, J., **El problema del hombre**, Síqueme, 2003
Marías, J., **Antropología Metafísica**, Alianza, 1983
Valverde, C., **Antropología filosófica**, EDICEP, 1995
Yepes Stork R. y Aranguren Echevarria, J., **Fundamentos de Antropología**, EUNSA, 2003
Frankl, V., **El hombre en busca de sentido**, Herder, 2001

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

Non hai materias que sexan requisito para cursar esta. Esta materia non é requisito para ningunha outra.

IDENTIFYING DATA**Socioloxía: Socioloxía da educación**

Subject	Socioloxía: Socioloxía da educación			
Code	V51G120V01105			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Ciga Tellechea, Elena			
Lecturers	Ciga Tellechea, Elena			
E-mail	elena.cigatellechea@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Esta materia trata dunha introdución á dimensión sociolóxica da educación. Principalmente realizarase unha aproximación a este campo das ciencias sociais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no período 6-12
C22	Relacionar a educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad

C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar
C28	Valorar as ciencias como un feito cultural
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos as ensinanzas descritas
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Ser capaces de utilizar as achegas da socioloxía como un instrumento de análise e comprensión da realidade	A1 A2 A3	B8 B9 B10	C9 C10 C23 C28 C29 C31 C34 C35 C64 C69	D20
Analizar a educación como un feito social, como unha institución básica na sociedade actual. Analizar as súas funcións sociais, as súas transformacións e os seus conflitos.		B12		
Descubrir os aspectos sociais non pedagóxicos implicados nos procesos educativos (transformacións sociais, economía e mercado de traballo, política...).			C10 C23	
Comprender as demandas institucionais da educación no contexto actual: *multiculturalidad e *interculturalidad, desigualdade, segregación, discriminación, inclusión e exclusión social, impacto das linguaxes visuais, familias, relacións de xénero, relacións *intergeneracionales...		B4 B6 B9	C9 C10 C14 C15 C23 C35	D13
Analizar o impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das tecnoloxías.			C23	
Coñecer a evolución da institución familiar, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e de educación no contexto familiar, para poder *interactuar eficazmente coas familias.			C20 C21 C22 C24	

Avaliar as accións dentro e fóra dos centros educativos destinadas á formación cidadá	B4 B5 B7 B10	C9 C14 C29	D15 D22
Comprender textos complexos, sintetizar e traballar con diferentes tipos de informacións. E saber expresarse correctamente por escrito e de maneira oral en público.	A4 A5	B3 B11	C48 C69 D1 D2 D3 D5 D6 D14 D16
Ser capaces de escoitar e comprender aos demais, de facerse entender un mesmo (de forma oral e escrita), e de asumir a responsabilidade propia e do grupo.	A4	B5	C13 C62 D7 D8 D9 D12 D17 D18 D19 D21

Contidos

Topic	
A perspectiva sociolóxica, conceptos xerais e perspectivas teóricas sociolóxicas.	- A perspectiva sociolóxica na vida cotiá. - A socioloxía como ciencia: orixes e desenvolvemento. - A socioloxía da educación: definición, obxecto de estudo e niveis de análises. - As achegas da socioloxía clásica: Comte, Durkheim, Marx e Weber.
Cultura e educación.	- Culturas familiares e cultura escolar: a reprodución cultural e os factores sociais do rendemento escolar. - Culturas xuvenís e educación.
Contexto social, cambios *sociodemográficos e acceso ao mercado de traballo. Políticas educativas.	Relación entre sistema social e sistema educativo, funcións sociais da educación, e retos educativos nos novos escenarios sociais: o abandono escolar.
Educación e cidadanía.	A diversidade cultural no contexto escolar, o xénero nos procesos de interacción...
O impacto das Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC) na educación.	A revolución do TIC e a sociedade da información: os riscos e as novas oportunidades que ofrecen.
Socioloxía da interacción na aula e resolución de conflitos.	A escola como *microsociedade, o currículo oculto, a socialización na aula, a *disrupción na aula, a violencia escolar...
Socioloxía da familia.	A análise sociolóxica da familia: a rápida transformación da institución familiar na sociedade actual, diversidade de modelos fronte ao modelo tradicional, a socialización no marco da familia, os modelos de socialización familiar, a relación familia-escola...

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	0	20
Estudo previo	0	34	34
Debate	6	0	6
Resolución de problemas de forma autónoma	6	20	26
Traballo tutelado	8	20	28
Seminario	2	8	10
Presentación	10	8	18
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición e explicación por parte da profesora dos contidos teóricos da materia obxecto de estudo.
Estudo previo	Sempre, antes de cada sesión presencial maxistral, o alumnado deberá ler e traballar pola súa conta a documentación ou o material proposto e facilitado pola profesora.
Debate	Charla aberta entre o grupo de alumnos/as e a profesora. Poderá centrarse nun tema ou *subtema dos contidos da materia, no comentario ou análise dalgún exemplo ou caso concreto, na posta en común dalgún exercicio ou tarefa desenvolvida previamente de maneira individual ou grupal...

Resolución de problemas de forma autónoma	Realización de diversas tarefas ou informes sobre temáticas tratadas na materia.
Traballo tutelado	Realización dun traballo teórico-práctico en pequenos grupos de traballo.
Seminario	Directrices de elaboración do traballo, supervisión e resolución de dúbidas.
Presentación	Exposición oral ante o grupo clase do traballo teórico-práctico realizado nos pequenos grupos de traballo.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	O traballo grupal desta materia será supervisado e asesorado de maneira personalizada pola mestra.
-------------------	--

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Lección maxistral	Asistencia a clase e PARTICIPACIÓN nas diferentes actividades realizadas nela: explicación de contidos, debates, postas en común...	10	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B4 B5 B6 B7	C20 C22 C23 C24 C69	D1 D2 D3 D12 D13
				B8 B10 B11		D14 D15 D16 D17 D18 D22
Traballo tutelado	Consistirá na avaliación da parte escrita do traballo teórico-práctico realizado nos pequenos grupos de traballo.	25	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B4 B5 B6 B7	C20 C22 C23 C24 C69	D1 D2 D3 D5 D6
				B8 B10 B11 B12		D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D21 D22
Presentación	Avaliarase a exposición oral e pública dos traballos tutelados realizados en pequenos grupos.	25	A1 A2 A4	B11	C20 C69	D1 D3 D5 D9 D18
Resolución de problemas e/ou exercicios	EXAME FINAL. Poderá combinar as preguntas curtas con algunha pregunta un pouco máis longa de desenvolvemento. No entanto, isto concretarase ao longo do cuadrimestre.	40	A1 A5	B6 B8 B9 B10 B12	C20 C21 C22 C23 C24 C69	D1 D3 D14 D15 D20

Other comments on the Evaluation

Para aprobar a materia e calcular a media co resto de cualificacións, cómpre obter, cando menos, unha puntuación concreta esixida no exame final. Concretarase ao longo do cuadrimestre.

Os alumnos/as que por razóns xustificadas non poidan asistir a clase regularmente, ou aqueles que asistan a menos do 80% das sesións, acolleranse ao seguinte plan de avaliación: -Traballos tutelados (con exposición individual)= 40% -Exame final= 60% Importante

: estes alumnos/as deberán porse en contacto coa profesora durante os

primeiros días

de curso. Para saber as datas e horas dos exames (tanto o da convocatoria de decembro-xaneiro como o da convocatoria de xullo), consultar o calendario oficial de exames da escola.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Giddens, A. y Sutton, P.W., **Sociología**, 8ª ed., Alianza, 2018

Giddens, A. y Sutton, P.W., **Conceptos esenciales de sociología**, Alianza, 2015

Taberner Guasp, J., **Sociología y educación. El sistema educativo en sociedades modernas. Funciones, cambios y conflictos**, 4ª ed., Tecnos, 2009

Trinidad Requena, A. y Gómez, J., **Sociedad, familia y educación. Una introducción a la sociología de la educación**, Tecnos, 2012

Complementary Bibliography

Abellán, J. y Weber, M., **La ética protestante y el espíritu del capitalismo**, Alianza, 2021

Asensio, M., Corriente, A., López, J.L. y Thorpe, C., **El libro de la sociología**, Akal, 2016

Bauman, Z., **¿La riqueza de unos pocos nos beneficia a todos?**, 3ª imp., Paidós, 2017

Carbonell, J., **La escuela: entre la utopía y la realidad. Diez temas de sociología de la educación**, Octaedro, 1996

Elias, N., **Sociología fundamental**, Gedisa, 2008

Fernández Palomares, F., **Sociología de la educación**, Pearson, 2010

Friedrich, S., Miramón, I. y Palibrk, I., **La sociedad del rendimiento: cómo el neoliberalismo impregna nuestras vidas**, Katakarak, 2018

Giner, S., **Sociología**, 2ª ed., Península, 2010

Giner, S., Lamo de Espinosa, E. y Torres, C., **Diccionario de sociología**, 2ª ed., Alianza, 2006

Guerrero Serón, A., **Manual de sociología de la educación**, Síntesis, 2002

Iglesias de Ussel, J., Trinidad Requena, A. y Soriano Miras, R.M., **La sociedad desde la sociología: una introducción a la sociología general**, 2ª ed., Tecnos, 2018

Jackson, Ph.W., **La vida en las aulas**, 2ª ed., Morata, 1991

Moraes, N., Brändle, G., Fernández, A.B. y García, J.J., **Sociología de la educación para educadores**, Diego Marín, 2013

Quintana Cabanas, J. M., **Sociología de la educación**, Dykinson, 1993

Rodríguez Olaizola, J.M., **Hoy es ahora (gente sólida para tiempos líquidos)**, Sal Terrae, 2011

Rodríguez Olaizola, J.M., **Mosaico humano**, Sal Terrae, 2015

Sennett, R., **La corrosión del carácter: las consecuencias personales del trabajo en el nuevo capitalismo**, 12ª ed., Anagrama, 2013

Valero Matas, J.A., **Explorando el mundo cotidiano: una introducción a la sociología**, Tecnos, 2019

Yuill, C., Riera, A., Thorpe, C. y Todd, M., **Sociología para mentes inquietas**, DK, 2018

Recomendaciones

IDENTIFYING DATA**Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria**

Subject	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria			
Code	V51G120V01201			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Lloves Pequeño, Isabel Marta			
Lecturers	Lloves Pequeño, Isabel Marta			
E-mail	marta.llovespequeno@ceu.es			
Web				
General description	O currículo é o eixo sobre o que se desenvolve o labor educativo, tanto nos seus aspectos conceptuais (concepcións, compoñentes, niveis, *etc), como nos *procedimentales (procesos de deseño, posta en práctica, avaliación, *etc), por iso é polo que sexa unha materia fundamental na preparación do futuro docente de Educación Primaria. A materia adecúase ao perfil profesional e académico da titulación nos seguintes aspectos: 1- En relación coa temática referida ao currículo: - En termos xerais, asesoramento *grupal e individual sobre calquera aspecto relacionado co ámbito curricular. - Especificamente o relacionado co deseño e avaliación de programas educativos, de unidades didácticas, de materias e actividades, así como de documentos do centro. 2- En relación coa temática referida á innovación educativa e investigación: - Deseño, aplicación e avaliación de prácticas educativas innovadoras. - Elaboración de informes utilizando diferentes formatos para divulgar innovacións educativas. - Utilización do sistema de referencias bibliográficas recomendadas pola APA - Coñecemento dos conceptos e procesos curriculares, así como das diferentes correntes de pensamento curricular. A *ma Esta materia ten como meta fundamental axudar ao alumnado a adquirir e desenvolver competencias relacionadas co coñecemento, as técnicas e as actitudes necesarias para deseñar, executar e avaliar o currículo correspondente a unha aula de Educación Primaria no sistema educativo español regulado na Comunidade Autónoma de Galicia.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable

B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C12	Abordar e resolver problemas de disciplina
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D22	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fóra dela relativas ao período de 6 - 12 anos.		B1 B2 B4 B8 B10 B11 B12	C7 C8 C9 C11 C15 C17	D1 D2 D8 D13 D14
2 Coñecer e analizar os elementos básicos do currículo de Educación Primaria e cuestionar *críticamente as diversas tendencias e propostas curriculares da administración educativa.	A3 A5	B1 B2 B8 B11 B12	C5 C8 C16 C17	D1 D2 D6 D8 D9 D14 D16 D22
10. Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e de aprendizaxe na aula atendendo ás necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	A2	B1 B2 B4 B5 B11	C16 C17 C18	D2 D8 D13 D14 D15 D22
4. Seleccionar, desenvolver e avaliar os contidos do currículo mediante recursos didácticos adecuados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	A5	B1 B2 B3 B8 B11	C15 C16 C17 C18	D2 D6 D8 D9 D13 D14

5. Lograr unha capacidade de relación e de comunicación, así como de equilibrio emocional nas variadas circunstancias da actividade profesional.	A4	B2 B5 B8 B10 B11	C7 C12 C15 C18	D9 D13 D17
6. Capacitarse para traballar en equipo cos compañeiros e outros profesionais dentro e fóra do centro como condición necesaria para a mellora da súa actividade profesional, compartindo saber e experiencias.	A5	B2 B5 B10	C13 C14 C18	D9 D15
7. Preparar, seleccionar e construír materiais didácticos e utilízalos nos marcos específicos das distintas disciplinas atendendo aos principios teóricos básicos da globalización e da súa aplicación á etapa de Educación Primaria.	A2	B1 B2 B4 B11	C15 C16	D6
8. Desenvolver a capacidade para recompilar, analizar, elaborar, crear, seleccionar e avaliar materiais curriculares adecuados ás características do alumno de Educación Primaria. Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, dos procesos de ensino-aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	A2 A3	B10 B11	C7 C16	D2 D9 D22
9. Empregar a avaliación, na súa función propiamente pedagóxica e non meramente acreditativa, como elemento regulador e promotor do ensino, da aprendizaxe e da súa propia formación.	A3	B1 B2 B5 B9	C9 C12 C16 C18	D1 D2 D8 D9 D15 D22
10. Potenciar o rendemento académico dos alumnos e do seu progreso escolar, no marco dunha educación integral.	A5	B3 B4 B5 B9 B12	C12 C13 C14 C15	D2 D8 D9 D13 D15 D22
11. Asumir a necesidade de desenvolvemento integral continuo, mediante a **autoevaluación da propia práctica.	A5	B2 B9 B10 B12	C9	D8 D14 D15 D22
12. Comprender que a dinámica diaria en Educación Primaria é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación. Saber ser flexible no exercicio da función docente.		B3 B4 B12	C7 C11 C12	D13 D15 D16 D17 D22

Contidos

Topic	
1. Teorías e modelos curriculares.	
2. Compoñentes didácticos do proceso de ensino-aprendizaxe.	2.1. Docente, discente e contidos de aprendizaxe na educación escolarizada. 2.2. O proceso de ensino-aprendizaxe: análise.
3. O currículo de Educación Primaria	3.1. Leis orgánicas vixentes en materia de currículo. 3.2. O desenvolvemento das leis orgánicas. 3.3. O Decreto de Currículo de Educación Primaria na Comunidade Autónoma de Galicia. 3.4. Elementos do currículo.
4. As funcións do profesor de Educación Primaria	
5. Os obxectivos e as competencias no currículo de Educación Primaria.	5.1. Metas e obxectivos. 5.2. Tipos de obxectivos 5.3. As competencias clave en Educación Primaria
6. Selección e secuenciación de contidos.	6.1. Contidos educativos: definición e clasificación. 6.2. Selección e secuenciación de contidos.
7. Métodos, principios e estratexias didácticas	7.1. Os métodos de ensino. 7.2. As técnicas de ensino. 7.3. Principios didácticos. 7.4. Estratexias de ensino-aprendizaxe.
8. Tarefas de ensino e organización de procesos de ensino-aprendizaxe	8.1. As tarefas, actividades e exercicios. 8.2. Compoñentes e estrutura das actividades. 8.3. Criterios para a selección das actividades. 8.4. Actividades complementarias e extraescolares.

9. Construción e análise de recursos e materiais didácticos.	9.1. Concepto e clasificación dos medios didácticos. 9.2. Función dos recursos no ensino. 9.3. O libro de texto como recurso didáctico. A contorna como recurso. Os medios audiovisuais e as tic. 9.4. Avaliación dos medios e os recursos no ensino. 9.5. Construción de novos recursos.
10. A avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe.	
11. Diversidade e inclusión na aula de Primaria.	

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	28	38	66
Traballo tutelado	23	40	63
Resolución de problemas	0	15	15
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	4	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Estas sesións estruturaránse en varias fases: Introducción, desenvolvemento, conclusións e debate para explicar e aclarar os conceptos clave. As sesións maxistras realizaránse con todo o grupo clase. .
Traballo tutelado	O/a estudante desenvolve proxectos na aula baixa as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Resolución de problemas	O/a estudante desenvolve exercicios na aula baixa as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	Seguimento das actividades realizadas por cada estudante en clases de gran grupo, grupos medios e grupos pequenos.

Avaliación			
	Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballo tutelado	Elaboración grupal de dúas programacións didácticas, fundamentadas e ben planificadas, que recollan os conceptos básicos da asignatura atendendo ao curriculum establecido para a etapa de primaria, que se complementará cunha exposición na data e termos determinados pola docente ao longo do cuadrimestre.	30	A2 B1 C7 D1 A3 B2 C8 D2 A4 B4 C9 D6 A5 B10 C12 D8 B11 C15 D9 B12 C16 D13 C17 D15 C18
Resolución de problemas	Realización de exercicios prácticos e resolución de tarefas, análise de casos, propostas metodolóxicas e deseño de actividades. Terase en conta a resolución satisfactoria das propostas, a participación activa, actitude e aproveitamento do alumno/a no desempeño das diferentes actividades propostas pola docente.	30	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización dunha proba avaliativa escrita ao final do cuadrimestre que poderá estar formada por preguntas tanto de responder de forma curta ou tipo test, como de desenvolver de forma extensa.	40	A3 B1 C8 D1 A5 B11 C11 D14 C17

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado participe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais se procurará unha **AVALIACIÓN CONTINUA** na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A calificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cuadro superior. Para aproveitar a materia hay

que superar os traballos e o exame. Mentras non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria se lles manterá a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquele alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensinanza do Estudiantado, aprobado polo Claustro de la UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado, plaxiado ou realizado por la IA será calificado cun 0.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

DECRETO 155/2022, do 15 de setembro, **polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.**, DOG, 2022

Cantón Mayo, I. y Pino Juste, M., **Diseño y Desarrollo del Currículum**, Alianza, 2011

Complementary Bibliography

DECRETO 229/2011, do 7 de decembro, **polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio**, DOG, 2011

Ley Orgánica 3/2020, de 29 de decembro, **por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo de Educación.**, BOE, 2020

Orden ECD/65/2015, de 21 de enero, **por la que se describen las relaciones entre las competencias, los contenidos y los criterios de evaluación de la educación primaria, la educación secundaria obligatoria y el bachillerato.**, BOE, 2015

ORDEN do 9 de xuño de 2016, **pola que se regula a avaliación e a promoción do alumnado que cursa educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.**, DOG, 2016

Monsalve Lorente, L., **Investigación y Diseño del Currículum por Competencias: el Enfoque STEM**, Octaedro, 2023

Ruiz Martín, H., **¿Cómo Aprendemos? Una Aproximación Científica al Aprendizaje y la Enseñanza**, Grao, 2020

García Arias, Toni, **Cómo Mejorar la Calidad Educativa del Centro de la Dirección al Aula**, Pirámide, 2020

Alba Pastor, C., **Enseñar Pensando en todos los Estudiantes**, SM, 2022

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/V51G120V01101

Socioloxía: Socioloxía da educación/V51G120V01105

Other comments

A proposta docente que se presenta pretende habituar aos estudantes no uso dos conceptos propios do ámbito curricular e a súa concreción e manexo do currículo correspondente á etapa de primaria.

Non se trata de memorizar definicións, nomes ou datas senon de comprender con claridade o significado dos termos e nocións que servirán como ferramentas de traballo, tanto en outras materias como para a futura labor docente.

IDENTIFYING DATA**Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria**

Subject	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria			
Code	V51G120V01202			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Santos Hermo, Alberto			
Lecturers	Santos Hermo, Alberto			
E-mail	alberto.santoshermo@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	A integración de esta asignatura en o ensino formal de o Grado de Magisterio responde a a incorporación xeneralizada a o sistema educativo de as Tecnoloxías de a Información e a Comunicación (TIC); a aprendizaxe personalizado e a súa universalización como grandes retos de a transformación educativas, a adquisición de actitudes e o aprender facendo, demandan o uso intensivo de as tecnoloxías , permitindo personalizar a educación e adaptala a as necesidades e ritmo de cada alumno/a; as TIC son unha peza fundamental para producir o cambio tecnolóxico que levará a conseguir o cambio metodolóxico que leve a conseguir u obxectivo de mellora de a calidade educativa. Con esta asignatura terase a oportunidade de coñecer, analizar e valorar o novo papel de o profesor, de o alumno e de os elementos que configuran o acto didáctico. O estudiantado coñecerá novos recursos didácticos con base tecnolóxica, así como aprenderá a deseñar e elaborar materiais didácticos usando as novas tecnoloxías. O carácter instrumental se esta asignatura se focaliza en a adquisición de as competencias necesarias para a súa implementación en o traballo diario servindo de apoio a outras materias de o plan de estudos. Para rematar e como mestre/a será necesario que sexas capaz de axudar a os teus alumnos/as a desenvolverse con as Novas Tecnoloxías, con unha visión crítica e reflexiva, que che permita descubrir en a tecnoloxías unha ferramenta non só para utilizalas de forma lúdica , senón tamén para a súa formación como cidadáns/as libres e responsables.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa

B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D22	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Analizar o contexto actual de a Sociedade de a Información e reflexionar sobre o novo contorno social e educativo que xeran as TICs, dando lugar a a necesidade de xerar novas competencias persoais e profesionais.	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B6	C7	
	A4	B9	C8	
	A5	B10	C11 C17 C19	
Familiarizarse con os marcos lexislativos que regulan o contorno digital e coñecer a lexislación aplicable a o uso de as TIC en educación primaria	A5	B1	C1	D1
		B2	C2	D2
		B5	C5	
		B6	C7	
			C8 C9	

Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas	A3	B1	C1	D1
	A5	B6	C2	D6
			C5	
			C7	
			C8	
			C9	
Adquirir competencias digitais que faculten a o alumnado en o manexo de aplicacións de novos medios tecnolóxicos e digitais en a súa formación continua para o exercicio profesional	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D5
	A3	B4	C5	
	A4	B5	C6	
	A5	B6	C7	
		B8	C8	
		B10	C9	
		B11	C11	
		B12	C15	
			C17	
			C19	
Construír unha base de coñecementos, actitudes e habilidades técnicas, útiles para o futuro mestre en o desenvolvemento de a súa actividade profesional que lle permitan unha eficiente utilización de os recursos tecnolóxicos a o seu alcance, analizando e reflexionando sobre as implicacións de a súa utilización en o desenvolvemento curricular	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B5	C5	D5
	A4	B6	C7	D14
	A5	B9	C8	D15
		B11	C11	D22
		B12	C15	
			C17	
			C19	
Estar capacitado para buscar, seleccionar, avaliar e deseñar materiais didácticos en soportes tecnolóxicos adaptados a as características de o alumnado e de os contidos de aprendizaxe así como de realizar unha proposta didáctica de integración curricular en contextos específicos	A2	B1	C1	D1
	A3	B2	C2	D2
	A4	B3	C5	D3
		B4	C6	D4
		B5	C7	D5
		B6	C8	D6
		B7	C9	D7
		B10	C11	D8
		B11	C13	D9
		B12	C15	D12
			C16	D13
			C17	D14
			C19	D15
			C23	D16
Adquirir habilidades necesarias para o manexo técnico,a produción de materiais e a utilización didáctica de os diversos medios e recursos tecnolóxicos				D17
				D18
				D22
	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B3	C5	D3
	A4	B4	C7	D4
	A5	B5	C8	D5
		B6	C9	D6
		B7	C11	D7
		B8	C13	D8
		B9	C15	D9
		B10	C16	D12
		B11	C19	D13
		B12	C23	D14
				D15
				D16
				D17
Identificar puntos fortes e débiles de os recursos digitais, evaluando e determinando as súas posibilidades de integración en os procesos de ensino-aprendizaxe	A1	B1	C9	D1
		B2	C16	D14
		B10	C23	
		B12		

Integrar novos medios de comunicación en os procesos de ensino-aprendizaxe	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D7
	A3	B3	C5	D14
	A4	B4	C7	D15
	A5	B5	C8	D18
		B6	C11	D22
		B7	C17	
		B8	C19	
		B9	C23	
		B10		
		B11		
		B12		
Adquirir as habilidades necesarias para unha adecuada xestión da información con fins educativos: procura, selección, tratamento, organización e representación da información	A1	B1	C9	D1
	A2	B6	C15	D2
	A3	B12	C23	D3
				D4
				D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D15
				D17
				D22
Afrontar a produción e adaptación de materiais e recursos tecnolóxicos de forma creativa e innovadora, axustándose ás necesidades de contornos específicos	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B3	C5	D3
	A4	B4	C6	D4
	A5	B5	C7	D5
		B6	C8	D6
		B7	C9	D7
		B8	C11	D8
		B9	C13	D9
		B10	C16	D12
		B11	C17	D13
		B12	C19	D14
			C23	D15
Utilizar e promover o uso colaborativo das novas tecnoloxías en diferentes contextos socioeducativos				D16
				D17
				D18
				D22
	A1	B1	C13	D9
		B2	C16	D12
		B8	C17	D13
		B9		D14
		B10		
		B11		
	A3	B5	C16	D8
	A5	B6		D9
				D12
Desenvolver as capacidades de colaboración, participación activa e traballo en equipo como instrumentos básicos da formación como futuros docentes e tomar conciencia de que o ensino é un labor de equipo				D13
				D15
	A1	B1	C1	D1
	A2	B3	C2	D6
	A3	B6	C19	D7
		B7	C23	D8
		B9		D14
		B10		D15
		B11		D22
		B12		
	A1	B1	C19	D14
	A5	B12	C23	D15
Preveer e reaccionar aos inconvenientes ou dificultades que se poden derivar do uso e aplicación dos medios tecnolóxicos e dixitais no exercicio da educación primaria				D16
				D17
				D22
	A1	B1	C19	D14
	A5	B12	C23	D15
				D16
				D17
				D22
	A1	B1	C19	D14
	A5	B12	C23	D15
				D16
				D17
				D22

Contidos

Topic

TEMA 1. As TIC na sociedade da información	1.1. Alfabetización tecnolóxica e competencia dixital 1.2. Impacto social e educativo da cultura audiovisual dixital. 1.3. Papel dos centros educativos na sociedade da información.
TEMA 2. A integración das TIC en contextos educativos	2.1. Factores que influen na súa integración. 2.2. Perspectivas curriculares e modelos de integración do TIC. 2.3. Proxectos nacionais de implantación das TIC nos centros. O proxecto Abalar en Galicia.
TEMA 3. Recursos multimedia para a educación	3.1. Concepto, clasificación e características dos multimedia educativos. 3.2. Funcións e orientación para o uso didáctico dos multimedia educativos. 3.3. Selección e avaliación dos multimedia educativos. 3.4. Deseño e elaboración dos materiais didácticos multimedia.
TEMA 4. Recursos web para a educación	4.1. Aplicacións educativas da web 2.0 4.2. Metodoloxía de traballo con Internet. 4.3. Seguridade da infancia en Internet 4.4. Contornas de ensino-aprendizaxe e traballo colaborativo co TIC. 4.5. Robótica 4.6. Realidade aumentada/virtual. 4.7. Impresoras 3D.
TEMA 5. A linguaxe audiovisual e os medios de comunicación	5.1. Lectura de imaxes. A imaxe Dixital. 5.2 A Televisión e a publicidade na aula. 5.3. Función do vídeo e dos cines no ensino. 5.4. Integración do cine na educación.
TEMA 6. Novos recursos TIC para o proceso de ensino-aprendizaxe	6.1. Do libro de texto ao libro dixital. 6.2. A Lousa Dixital Interactiva na aula.
TEMA 7. Inclusión educativa con apoio das TIC	7.1. As tecnoloxías de apoio á diversidade: tipoloxías e funcións. 7.2. Vantaxes de integración das TIC para a inclusión do alumnado.
TEMA 8. A avaliación e a tutoría a través das TIC.	8.1. Acción tutorial mediada por TIC
PRÁCTICA	As prácticas realizaranse durante todo o cuadrimestre e estarán organizadas en función dos coñecementos previos dos alumnos e da dispoñibilidade de recursos; serán proxectos de traballo individuais ou en pequenos grupos.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	19	19	38
Presentación	2.5	17.5	20
Seminario	2	10	12
Traballo tutelado	2	4	6
Prácticas con apoio das TIC	26	40	66
Exame de preguntas obxectivas	1	7	8

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia por parte do profesorado, incluíndo directrices para desenvolver traballos de forma individual ou en grupo
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o profesor e un grupo de estudiantado en clase dun tema asignado polo docente relacionado coa materia; pódense levar a cabo en grupo ou individualmente.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesor para asesoramento, desenvolvemento de actividades e proceso de aprendizaxe. Van encamiñadas a guiar todo o proceso de aprendizaxe, proporcionando documentación, resolvendo dúbidas, orientando traballos, corrixindo propostas ...
Traballo tutelado	O estudiantado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación do coñecemento a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas relacionadas coa materia. Desenvólvense de forma autónoma.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de tutoría sinalado.
Presentación	Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de tutoría sinalado.

Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Encamiñadas a guiar todo o proceso de aprendizaxe proporcionando documentación, resolvendo dúbidas, orientando traballos, corrixindo propostas, etc.
Prácticas con apoio das TIC	Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de tutoría sinalado.

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Presentación	Participación activa do estudiantado tanto en clases teóricas como prácticas de temas relacionados cos contidos da materia como de temas proposto polo alumnado complementarios ao temario.	20	A1	B1	C2	D1
			A2	B2	C5	D2
			A3	B3	C6	D3
			A4	B4	C7	D4
			A5	B6	C8	D5
				B7	C9	D6
				B8	C11	D7
				B9	C13	D8
				B10	C15	D9
				B11	C16	D12
				B12	C17	D13
					C19	D14
					C23	D15
						D16
						D17
						D18
						D22
Traballo tutelado	O estudiantado desenvolverá tres exercicios tutelados de forma grupal cuxo desenvolvemento supervisarse por parte do docente durante as sesións prácticas.	40	A1	B1	C2	D1
				B2	C5	D2
				B10	C6	D3
				B12	C8	D4
					C11	D5
					C15	D14
					C17	D15
					C19	
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Ademais, poden combinarse con probas de resposta curta e/ou larga dependendo do tipo de exame.	40	A1	B1	C2	D1
				B2	C5	D2
				B6	C6	D3
				B10	C8	D4
				B12	C11	D5
					C15	D14
					C17	D15
					C19	

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado participe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que teranse en conta tanto os coñecementos previos do alumnado coma a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A calificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal e coma queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria se lles manterá a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquele alumnado que non asista ás clases ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ó sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Calificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensinanza do Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado, plaxiado o realizado pola IA será calificado cun 0.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Angulo Aguirre, L.; Chirinos Armas, D., **TIC en la educación**, 1, Marcombo, 2019

Barroso Osuna J.; Cabero Almenara J. (coords.), **Nuevos escenarios digitales**, 1, Pirámide, 2016

Cebrian De la Serna, M.; Gallego Arrufat, M.J., **Procesos educativos con TIC en la sociedad del conocimiento**, Pirámide, 2011

Muñoz González J. M. (coord.), **TIC y recursos mediáticos en el aula de primaria**, 1, Paraninfo, 2016

Complementary Bibliography

Barroso Osuna J.; Cabero Almenara J. (coords.), **Nuevos retos en tecnología educativa**, 1, Síntesis, 2015

Gallego, M.J.; Raposo, M. (coord.), **Formación para la educación con tecnologías**, Pirámide, 2016

Martínez Filgueira M.E. (coord.), **TIC para la inclusión de alumnado con necesidades específicas de apoyo**, 1, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Vig, 2013

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Innovación e investigación didáctica/V51G120V01504

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Diseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/V51G120V01101

Other comments

RECOMÉNDASE:

1/Actitude favorable e receptiva para a experimentación e exploración das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías no campo educativo.

2/ Asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumno e para a avaliación por parte dos docentes do grao de desenvolvemento das competencias dixitais como futuro profesor/a.

IDENTIFYING DATA				
Historia: Historia do presente				
Subject	Historia: Historia do presente			
Code	V51G120V01203			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Piñero Sampayo, María Fernanda			
Lecturers	Piñero Sampayo, María Fernanda			
E-mail	fpinero@ceu.es			
Web	http://escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Sobre a base dos coñecementos adquiridos en etapas anteriores, a materia pretende profundar nas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que cabe destacar a localización dos acontecementos no espazo e no tempo, o manexo de fontes de información, a interpretación crítica dos datos, a conciencia de que as explicacións *causales son produto da interacción dun conxunto de factores diversos, capacidade de análise e síntese ou da emisión de xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
C32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais
C33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
C37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

1.-Profundar en destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que destacan: localización dos acontecementos no espazo e no tempo, anexo das fontes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicacións históricas son produto da interacción de diversos factores, capacidade de análise e síntese, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos	A3	B8 B10	C31 C32 C33 C34 C35 C37	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23
2.- Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc	A1 A2 A3 A5	B8 B11	C31 C32 C33 C34 C35 C37	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23
3.- Integración de novas tecnoloxías de información: como fontes primarias e como obxecto de estudo, alcanzando a capacidade de analizar críticamente o impacto das novas tecnoloxías e medios de comunicación	A2 A5	B11		D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16
4.- Capacidade para reflexionar críticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais, multiculturalidade e interculturalidade, a discriminación e inclusión social.	A3	B9		D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23

Contidos

Topic	
HISTORIA E TEMPO. O CAMBIO HISTÓRICO E A SÚA DIMENSIÓN CULTURAL	- Concepto de Historia - O estudo da Historia - Historia do Presente. Problemas na delimitación do período
MOVEMENTOS SOCIAIS E POLÍTICOS NA CONTEMPORANEIDAD	- A Ditadura franquista - A Transición - O Período democrático
As BASES DO TEMPO PRESENTE.	- A España do Presente - Organización territorial - Sistema Político - Realidade social
O MUNDO DO PRESENTE: DE 1989 Á "GRAN RECESIÓN".	- Transformacións no ámbito internacional. O novo mapa xeopolítico - O panorama actual. Alternativas, cambios... - Análise e estudo dos principais acontecementos do período

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	6	18	24
Traballo tutelado	8	20	28
Seminario	3	6	9
Traballo tutelado	8	20	28
Seminario	3	9	12
Lección maxistral	22	25	47
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Presentación	As exposicións faranse sobre temas propostos pola profesora. Poranse en común na aula, onde se valorará a estrutura dos contidos, a boa disposición para traballar en grupo, a eficacia para solicitar e seleccionar a información, a capacidade para falar en público, a presentación, etc.
Traballo tutelado	Traballos realizados de maneira individual ou en grupo polo alumnado, orientados ao achegamento á bibliografía especializada, aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da Historia do Presente. Realizaranse fóra e dentro da aula, tutelados polo profesor.
Seminario	A profesora proporá a asistencia a diversas conferencias e actividades culturais que teñan interese para o desenvolvemento da materia.
Traballo tutelado	Presentación e entrega, nas datas sinaladas, dos traballos realizados de maneira individual ou en grupo por parte do alumnado. Valorándose o marco teórico, a estrutura e articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo.
Seminario	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistrais, sobre as lecturas recomendadas para a presentación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenvolva a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida expor ao alumnado
Lección maxistral	Explicación dos contidos da materia pola profesora, debates dirixidos, achega persoal do alumnado.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	Ensinaranse titorías, individuais e de grupo, dentro e fora da aula.
Traballo tutelado	Horario titorías: comunicarse ao comezo do curso.

Avaliación		Qualification	Training and Learning Results
	Description		
Traballo tutelado	Traballos realizados en horas de prácticas. Neste apartado valorarase a presenza e a actitude colaborativa, que terán un valor do 10%, e a actitude fronte ao traballo (interese, participación dentro do grupo, implicación...) que se computará dentro da nota dos traballos e que suporá outro 10%.	20	A1 B8 C31 D1 A2 B10 C32 D2 A3 C33 D6 A5 C34 D7 C35 D8 C37 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23

Traballo tutelado	Presentación e entrega, nas datas sinaladas, dos traballos realizados de maneira individual e en grupo por parte do alumnado. Valoráse o marco teórico, a estrutura e a articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo. Obxectivos de aprendizaxe: Profundar nas destrezas propias da aprendizaxe histórica: localización dos contidos no espazo e no tempo, anexo de fontes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicacións históricas son produto da interacción de diversos factores; capacidade de análise, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos. Dentro das técnicas historiográficas: Manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc.	40	A1 B8 C31 D1 A2 B10 C32 D2 A3 C33 D6 A5 C34 D7 C35 D8 C37 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23
Resolución de problemas e/ou exercicios	Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estruturación de ideas a precisión e claridade expositiva Resultados da aprendizaxe: Capacidade para reflexionar críticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais, multiculturalidade e interculturalidade, a discriminación e inclusión social, etc.	40	A1 B9 D1 A2 D2 D6 D7 D8 D14 D20 D23

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumno partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A calificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo os porcentaxes sinalados, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hay que superar todos os criterios de avaliación de maneira independente. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria se lles conservará a nota daqueles traballos/actividades superados e terá que facer novamente na segunda convocatoria o examen e os traballos/actividades non superados.

AVALUACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das clases impartidas deberá acollerse ao sistema de avaliación global que desenvolverase segundo o establecido no artigo 21 do Regulamento sobre a Avaliación, a Calificación e a Calidade da docencia e do Proceso de Aprendizaxe do Estudantado, aprobado polo claustro da Uvigo o 18 de abril de 2023. Todo traballo copiado, plaxiado o realizado pola IA terán unha calificación de 0.

Consultar: Regulamento sobre a Avaliación, a Calificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Aprendizaxe do Estudantado (18 de abril de 2023) da Universidade de Vigo.

Fecha de examen e horarios de titorías: consultar calendario de exámenes e horarios na páxina web:
<https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

- Aguallo Blaye, P., **Historia de España**, Espasa-Calpe, 1996
 Artola, M., **Historia de España Alfaguara**, Alfaguara, 1975
 Avilés Farré, J., Egidio León, A., **Historia contemporánea de España desde 1923: Dictadura y Democracia**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2011
 Domínguez Ortíz, A., **España: tres milenios de historia**, Ediciones de Historia, S.A. Marcial Pons, 2005
 Palmer, R., Colton, J., **Historia contemporánea**, Akal, Textos, 1990
 Snyder, T., **Sobre la tiranía. Veinte lecciones que aprender del S.XX**, Galaxia Gutenberg, 2017
 Valdeón, J., Pérez, J., Juliá, S., **Dossier de Historia de España**, Espasa. Colecc. Austral, 2010

Complementary Bibliography

- AA.VV., **La cultura bajo el franquismo**, Ediciones de bolsillo, 1977
 Alonso Castrillo, S., **La apuesta del centro. Historia de la UCD**, Alianza, 1996
 Alonso, R., Domínguez, F., García Rey, M., **Vidas rotas: todas las víctimas de ETA**, Espasa Calpe, 2010
 Aparicio, M.A., **El sindicalismo vertical y la formación del Estado franquista**, Eunibar, 1980
 Applebaum, A., **El ocaso de la Democracia**, Debate, 2021
 Areilza, J.M., **Cuadernos de la Transición**, Planeta, 1983
 Armero, J.M., **Política exterior de España en democracia**, Espasa Calpe, 1988
 Armero, J.M., **Política exterior de Franco**, Planeta, 1978

Artola, M., **Textos fundamentales para la Historia**, Revista de Occidente, 1975

Constitución Española 1978,

Cotarelo, R., **Transición política y consolidación democrática (1975-1986)**, Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS), 1992

García de Cortázar, F., **Atlas de Historia de España**, Planeta, 2005

García de Cortázar,, **Historia de España. De Atapuerca al Estatut**, Planeta, 2007

Haidt, J., **La mente de los justos**, Deusto, 2019

Juliá, S., **Transición. Historia de una política española (1937-2017)**, Galaxia Gutenberg, 2017

Levitsky, S., Ziblatt, D., **Cómo mueren las democracias**, Ariel, 2018

Maravall, J.M., **La política de la Transición 1975-1980**, Taurus, 1981

Moreno, A., **España y el proceso de construcción europea**, Ariel, 1998

Paine, S., **En defensa de España**, Espasa, 2017

Peces Barba, G., **La elaboración de la Constitución de 1978**, Centro de Estudios Constitucionales, 1988

Prego, V., **Así se hizo la Transición**, Plaza y Janés, 1995

Prego, V., **Diccionario de la Transición**, Plaza y Janés, 1999

Preston, P., **La destrucción de la democracia en España**, Debate, 2018

Roca Barea, M. E., **Imperiofobia y Leyenda Negra**, Siruela, 2018

Rodríguez Jiménez, J.L., **Historia de la España actual**, Universitat, 2014

Snyder, T., **El camino hacia la no libertad**, Galaxia Gutenberg, 2018

Tamames, R., **Estructura económica de España**, 24 Ed., Ciencias Sociales. Alianza, 2005

Archivo General de la Administración, <http://cvc.cervantes.es/obref/arnac/administracion/>,

Base de datos de libros antiguos o descatalogados, <http://www.iberlibro.com/>,

Centro de Investigaciones Sociológicas CIS, <http://www.cis.es/cis/opencms/ES/index.html>,

Congreso de los Diputados de España, <http://www.mcu.es/principal/prensa.html>,

Congreso de los Diputados. Publicaciones,

<http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/Congreso/Publicaciones>,

Gabinete de Prensa del Ministerio de Cultura, <http://www.mcu.es/principal/prensa.html>,

Gobierno de España. Ministerio de Cultura, **Centro documental de la Memoria Histórica**,
http://www.mcu.es/archivos/docs/MC/AGC/Boletin_num,

INE. Instituto Nacional de Estadística, <https://www.ine.es/>,

Real Instituto Elcano, <http://www.realinstitutoelcano.org/>,

Red de bibliotecas del CIDA y de los Archivos estatales (REBAE) gestionados por el Ministerio de Cul,

<http://www.mcu.es/ccbae/es/consulta/busqueda.cmd>,

Recomendaciones

Other comments

Valorarase a participación en clase, a calidade das actividades realizadas e a capacidade de traballar en grupo.

Todos os aspectos que se exigen nesta materia deben verse cumpridos de forma satisfactoria. O non cumprimento dalgún deles suporía o suspenso da materia. Poderase superar cada apartado de forma individual, pero xa na seguinte convocatoria.

IDENTIFYING DATA**Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento**

Subject	Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento			
Code	V51G120V01204			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Ramos Garrido, Paula			
Lecturers	Ramos Garrido, Paula			
E-mail	paula.ramosgarrido@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	O obxectivo desta materia é formar educadores que coñezan as dificultades que poden presentar na súa aprendizaxe os estudantes con necesidades específicas de apoio educativo, que saiban avalialas e intervir para subasanalas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
C3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D18	Creatividade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Identificar as dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, informar e colaborar no seu tratamento.	A3 A4	B2	C6	D1 D2 D8 D9 D18

Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais.	A2	B2	C6	D1
	A2	B3	C24	D2
	A3	B4	C26	D2
	A5	B6	C33	D3
				D4
				D5
				D6
				D7
				D7
				D8
				D8
				D9
				D10
				D11
				D13
Analizar de forma crítica os coñecementos provenientes da psicoloxía da educación e do desenvolvemento para construír unha visión propia, integradora e articulada que permita a mellora, a aprendizaxe e o desenvolvemento dos nenos con necesidades específicas de apoio educativo.	A1	B10	C3	D3
	A2		C6	D5
	A3		C13	D13
	A3		C15	
	A5			

Contidos

Topic	
Tema 1.- As necesidades específicas de apoio educativo e a discapacidade.	O normal e o patolóxico no neno: 1.1.- Concepto de normalidade e/ou patoloxía: problemas xerais. 1.2.- Trastornos da infancia e a adolescencia.
Tema 2.- Identificación, prevención e intervención psicoeducativa nas dificultades na aprendizaxe escolar durante a educación primaria.	2.1 Dificultades de comunicación na escola: Dislexia, disgrafía, disortografía. Estratexias de avaliación e intervención. 2.2 Alumnos con necesidades específicas por Déficit Sensoriais. 2.2.1 A deficiencia auditiva. Concepto, etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención 2.2.2 A deficiencia visual. Concepto etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención 2.3 Alumnos con necesidades específicas relacionadas coa Capacidade Cognitiva. 2.3.1 A deficiencia Mental: Concepto, etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención. 2.3.2 Necesidades educativas dos alumnos de altas capacidades. Estratexias de identificación e intervención. 2.4 Alumnos con necesidades específicas relacionadas coa Motricidad. Concepto, etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención.
Tema 3.- Identificación e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe asociadas a factores sociais na educación primaria.	3.1 Alumnos con necesidades específicas relacionadas con incorporación tardía: concepto, etioloxía, desenvolvemento e intervención.
Tema 4.- Identificación e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe vinculadas aos trastornos do desenvolvemento na educación primaria.	4.1 Alumnos con necesidades específicas relacionadas con trastornos do Desenvolvemento, a Personalidade e o Comportamento: concepto, etioloxía, desenvolvemento e intervención.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	25	33.5	58.5
Traballo tutelado	9	0	9
Aprendizaxe colaborativa	10.5	7	17.5
Resolución de problemas de forma autónoma	5	0	5
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	50	53

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Explicacións sobre os contidos teóricos e sobre a intervención práctica nas necesidades específicas de apoio educativo.

Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumno traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e profundar na súa propia aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de titoría. Que será comunicado ao inicio do curso.
Aprendizaxe colaborativa	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de titoría. Que será comunicado ao inicio do curso.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de titoría. Que será comunicado ao inicio do curso.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballo tutelado	Tarefas propostas pola profesora de cada tema. Exposicións, traballos en grupo e individuais e participación activa.	30	A2 B2 C6 D7 A3 B10 D8 D18
Resolución de problemas de forma autónoma	Análise e profundización teórico-práctica dos contidos fundamentais da materia, en grupos de traballo. Participación activa nas horas teóricas.	30	A2 B2 C3 D2 B10
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas de resposta curta do contido teórico/práctico.	40	A2 B10 C3 D1 A3 C6 D2 D7 D8 D9

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende que o alumnado participe no seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais, buscarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se teñan en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das diferentes notas obtidas das actividades desenvolvidas, segundo as porcentaxes asignadas, segundo o estipulado no cadro anterior. Para aprobar a materia hai que superar cun mínimo de 5 sobre 10 tanto a parte práctica como o exame. Mentres non se supere o exame, non se sumarán as cualificacións dos traballos supervisados e dos traballos de clase. Aqueles alumnos que non superen a materia na primeira convocatoria conservarán a nota daqueles traballos/actividades superados e deberán presentarse de novo ao exame e aos traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aqueles alumnos que non asistan a clase ou se ausenten a máis do 20% do total das clases impartidas (6 días, 12 horas) deberán acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21. do Regulamento de Avaliación, Cualificación e Calidade da Ensinanza e do Proceso Docente do Alumnado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Calquera traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será calificado con 0.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na páxina web da escola na sección de exames.

Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo do alumnado na materia; Polo tanto, pode sufrir leves modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas. (Concretamente o tipo de exame pode cambiar por circunstancias especiais da aula).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Carmona, C., Buisán, N. , et al, **El niño incomprensido: TDAH, Discalculia, TANV, Trastorno del lenguaje, Dislexia, Trastorno de Asperger**, Amat Ediciones, 2019

Couso, M., **Cerebro, infancia y juego: cómo los juegos de mesa cambian el cerebro**, Destino, 2022

García, J. N., **Dificultades del desarrollo: evaluación e intervención**, Pirámide, 2007

González, M. J. (Coord.), **Prevención de las dificultades de aprendizaje**, Pirámide, 2012

Guillén, J.C., **Neuroeducación en el aula. De la teoría a la práctica.**, 2017

Jaúregui, C.A., **Manual práctico para niños con dificultades en el aprendizaje: enfoque conceptual e instrumentos para su manejo**, Médica Panamericana, 2016

Jiménez J. E., **Modelo de Respuesta a la intervención: definición y principales componentes.**, Pirámide, 2019

Rello, L., **Superar la dislexia: una experiencia personal a través de la investigación**, Booket, 2022

Silva, C., **Método diverlexia: intervención psicopedagógica de la dislexia.**, Diverlexia, 2020

Vila, J.O. y Gutiérrez, F., **Manual básico de dificultades de aprendizaje**, Sanz y Torres, 2013

Complementary Bibliography

Alcantud, F., **Mi hija tiene parálisis cerebral infantil**, Síntesis, 2008

Botías, F., Higuera, A. M. y Sánchez, J. F., **Necesidades Educativas Especiales: planteamientos prácticos**, Wolters Kluwer Educación, 2012

De la Iglesia, M. y Olivar, J. S., **Autismo y síndrome de Asperger. Trastornos del espectro autista de alto funcionamiento. Guía para educadores y familiares**, CEPE, 2011

Deaño, M., **Como prevenir las dificultades del cálculo**, Aljibe, 2000

González, R. Mª. y Guinart, S., **Alumnado en situación de riesgo social**, GRAO, 2011

Latorre, A. y Bisetto, D., **Trastornos del desarrollo motor**, Pirámide, 2009

Levitt, S., **Tratamiento de la parálisis cerebral y del retraso motor**, (3ª ed.), Médica Panamericana, 2005

Marchesi, A., Coll, C. y Palacios J., **Desarrollo psicológico y educación III**, Alianza Editorial, 2004

Mendoza, M. T., **¿Qué es el trastorno por déficit de atención? Guía para padres y maestros?**, Trillas, 2005

Miranda, A. (Coord.), **Manual práctico de TDAH**, Síntesis, 2011

Montón, M. J., **La integración del alumno inmigrante en el centro escolar**, GRAO, 2003

Orjales, I., **TDAH. Elegir colegio, afrontar los deberes y prevenir el fracaso escolar**, CEPE, 2012

Orjales, I. y Polaino, A., **Programas de intervención cognitivos-conductual para niños con déficit de atención con hiperactividad**, CEPE, 2001

Ripoll, J. C., y Yoldi, M., **Alumnos distraídos, inquietos e impulsivos. (TDA-H). Estrategias para atender su tratamiento educativo en Educación Primaria**, CEPE, 2009

Rivière, A. y Martos, J. (Comp.), **El niño pequeño con autismo**, APNA, 2001

Teruel, J. y Latorre, A., **Dificultades de aprendizaje. Intervención en dislexia y discalculia**, Pirámide, 2014

Xunta de Galicia. Consellería de Educación e Ordenación Universitaria. Consellería de Emigración, **Plan de acollida. Materiais de apoio ao profesorado para a atención educativa ao alumnado procedente do estranxeiro**, Consellería de Educación e Ordenación Universitaria,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Prevención e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas/V51G120V01955

Proceso lecto-escriptor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G120V01953

Psicopatoloxía da audición e da linguaxe/V51G120V01952

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

IDENTIFYING DATA				
Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar				
Subject	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar			
Code	V51G120V01205			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Muñoz Prieto, María del Mar			
Lecturers	Muñoz Prieto, María del Mar			
E-mail	mmunoz@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Esta materia proporciona ao alumno un coñecemento detallado dos procesos de ensino- aprendizaxe. Considérase fundamental que o alumnado sexa capaz de adestrarse para que no futuro poida levar a cabo un papel de guía, orientador en todos os ámbitos que *conciernen ao ámbito educativo, así como desenvolver un espírito crítico e reflexivo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C12	Abordar e resolver problemas de disciplina
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de primaria e utilízalos para xestionar o clima da aula e a instrución.	A2	B3	C11	D2
		B4	C12	D3
		B5	C13	D9
		B6	C20	D10
		B9		D16
		B10		D17
		B11		D20
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de primaria e utilízalos para xestionar o clima da aula e a instrución.	B3	C1	D2	
		C13	D8	
			D9	
			D12	

Contidos

Topic	
1. PARADIGMAS E CONCEPCIONES TEÓRICAS DE LOS PROCESOS DE ENSEÑANZA Y APRENDIZAJE.	1.1. Comportamento. 1.2. Cognitivismo. 1.3. Aprendizaxe observacional: Teoría cognitiva social. 1.4. Enfoques do Tratamento da Información. 1.5. Perspectiva construtivista da aprendizaxe escolar. 1.6. A teoría sociocultural de Vygotsky. 1.7. A teoría de Bruner e a construción do coñecemento. 1.8. A teoría de Ausubel sobre a aprendizaxe significativa
2. CONTEXTOS E FACTORES CONDICIONANTES NA IDADE ESCOLAR	2.1. Interacción familia-escola. 2.2. Programas de formación de pais. 2.3. O profesor: un elemento clave para a aprendizaxe dos estudantes. 2.4. O alumno: axente, protagonista e responsable de aprendizaxe. 2.5. Que aporta a neurociencia ao mundo da aprendizaxe.
3. PROCESOS DE APRENDIZAXE NA IDADE ESCOLAR	3.1. Importancia da percepción e a atención como elementos esenciais para o aprendizaxe. 3.2. Diversas memorias e a súa importancia no aprendizaxe. 3.3. A intelixencia humana: a súa natureza.
4. PROCESOS AFECTIVOS E MOTIVACIÓN ACADÉMICA NA IDADE ESCOLAR	4.1. A educación emocional. 4.2. Diversas formas de motivar no proceso de ensinanza- aprendizaxe. 4.3. O papel do autoconceito e a autoestima.
5. INTERACCIÓN ALUMNO-ALUMNO E PROFESOR-ALUMNO EN EDUCACIÓN ESCOLAR	5.1. A xestión da aula: Habilidades docentes básicas facilitadoras da comunicación na aula. 5.2. Interacción entre iguais. 5.3. O aprendizaxe cooperativo.
6. CONTEXTO FAMILIAR, Tics E APRENDIZAXE NA ETAPA ESCOLAR	6.1. O uso dos Tics e a aprendizaxe escolar.
7. MÉTODOS E PROCEDEMENTOS DE INVESTIGACIÓN EN PSICOLOXÍA DA EDUCACIÓN	7.1. A importancia da investigación. 7.2. O enfoque da investigación científica. 7.3. Métodos de investigación

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	18	40	58
Debate	7	10	17
Traballo tutelado	7	15	22
Presentación	11	22	33
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Traballo	6	6	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	1	7

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	O mestre presentará os contidos da materia de forma oral, e ás veces apoiados por medios audiovisuais. Se tentará co estudante participe de maneira activa con comentarios cando o mestre o pida.
Debate	Faranse debates relacionados cun tema proposto polo docente. Os debates ten que prepararse antes de tempo e consúltalo con o mestre.
Traballo tutelado	As actividades que entregue o alumnado ten que estar sempre supervisadas polo titor.
Presentación	O alumno ten que presentar unha exposición oral na aula, dun tema elixido. É un traballo grupal.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos/as mediante tutorías (ben a nivel grupal ou individual).

Debate	A atención personalizada realizarase a través do asesoramento aos alumnos para a preparación dos apartados que deben preparar para a realización do debate.
Presentación	O alumnado terá que presentar un traballo en grupo dun tema da materia de Psicoloxía,
Traballo tutelado	Os alumnos estarán sempre tutorizados pola mestre para poder facer un seguimento dos estudantes.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	A atención personalizada realizarase a través da valoración de probas realizadas na aula.
Traballo	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos achega do tema que debe traballar en grupo. As titorías serán obrigatorias, e consistirán en guiar aos alumnos/as para que poidan realizar de maneira óptima o seu traballo teórico, que deberá ir acompañado sempre dunha presentación na aula. Para iso, concretarase día e hora.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno resolverá probas individuais que programe o profesor.

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Todas actividades do alumno ten que estar tuteladas polo mestre.	30	A2	B6 B9 B11		
Presentación	O alumnado ten que facer unha exposición grupal.	30		B3 B9 B11	C1	D10
Exame de preguntas obxectivas	Para superar a materia, o alumno/a deberá aprobar o exame tipo test con unha cualificación de 4, en unha escala 0-10. Só en ese caso sumaranse as cualificacións obtidas no resto das actividades.	40		B5	C11 C12 C13 C20	

Other comments on the Evaluation

Para o alumnado que siga a avaliación continua, os traballos serán obrigatorios. Requírese asistencia regular e participación activa en polo menos o 80% das sesións, tanto en horas teóricas como prácticas.

En liñas xerais buscarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se teñan en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

Seguir a modalidade de avaliación continua non garante a superación da materia. É necesario superar unha proba obxectiva, así como realizar actividades programadas na aula. Mentres non se aprobe o exame, non se valorarán as cualificacións dos traballos tutelados, así como o traballo realizado na aula.

En relación coas actividades a impartir, comunicaráselle ao alumno en que días debe facelo, tanto en tarefas individuais como en grupo, en función do número de alumnos matriculados na materia.

Aqueles alumnos que non superen a materia en primeira convocatoria conservarán a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar de novo o exame e os traballos/actividades non superados.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aqueles alumnos que non asistan a clase ou se ausenten a máis do 20% do total das clases impartidas (6 días, 12 horas) deberán acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21. do Regulamento de Avaliación, Cualificación e Calidade da Ensinanza e do Proceso Docente do Alumnado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todos os traballos copiados e plaxiados puntuaranse cun 0.

Titorías e exames: Consultar páxina web.

O profesor está a disposición do alumnado para recibir titorías colectivas e individuais, co

fin de reforzar contidos ou actividades complementarias relacionadas coa materia.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bisquerra, R., **Inteligencia emocional en educación**, Síntesis, 2015

Castejón, J. L., **Psicología de la educación**, Club Universitario, 2010

Córdoba, A. I.; Descals A., y Gil M^a. D., **Psicología del desarrollo en la edad escolar**, Pirámide, 2006

González Sampascual, M., **Psicología de la educación. Tomos I y II**, UNED, 2007

Labrador, F. J., **Técnicas de modificación de conducta**, Pirámide, 2008

Musons, J., **Reinventar la escuela**, ARPA, 2021

Myers, D., **Psicología**, Panamericana, 2006

Navarro, J., I., y Martín, C., **Psicología de la educación para docentes**, Pirámide, 2010

Prados, M. M., **Manual de Psicología de la Educación**, Pirámide, 2016

Santrock, J., **Psicología de la Educación**, Mc. Graw Hill, 2006

Trianes, M. V., y Gallardo, J. A., **Psicología de la educación y el desarrollo en contextos escolares**, Pirámide, 2004

Complementary Bibliography

Bisquerra, R., **Universo de emociones**, Palau Gea, 2015

Bona, C., **La nueva educación**, Plaza & Janés, 2015

Comellas, M. J., **Un enfoque educativo para prevenir la violencia en la escuela**, Octaedro, 2015

Fermín Malvaridas, N., y Raya Díez, E., **Formación docente y desarrollo de competencias del profesorado**, Wolters Kluwer, 2021

Gámez-Guadix, M., **Escuela de padres 3.0**, Pirámide, 2017

González Muñoz, D., **No es vago. Comprender y ayudar a los alumnos con dificultades**, Rústica, 2022

López, C. y Valls, C., **Coaching educativo**, Ed. SM, 2013

Manzanero, Puebla, A. L., y Álvarez M. A., **La memoria humana: aportaciones desde la neurociencia cognitiva**, Pirámide, 2015

Miltenberger, R. G., **Modificación de conducta. Principios y fundamentos**, Pirámide, 2013

Mora, F., **Neuroeducación**, Alianza, 2017

Núñez C., y Varcacel, R., **El arte de emocionarte**, Nube de tinta, 2016

Orón Semper, J. V., **Neuropsicología de las emociones**, Pirámide, 2019

Piñuel, I., y Cortijo, O., **Cómo prevenir el acoso escolar**, CEU Educaciones, 2016

Raspall, L., **Neurociencias para educadores**, Homo Sapiens, 2017

Robinson, K., **Escuelas creativas**, Grijalbo, 2015

Rodrigo, A., **Cómo prevenir conflictos en adolescentes**, Plataforma, 2021

Vaello Orts, J., **Cómo dar clase a los que no quieren**, Graó, 2011

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Tutoría e orientación coa familia/V51G110V01303

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/V51G120V01104